

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Туризм»
Факультет	Географії, історії та туризму
Кафедра	Географії і туризму
Семестр	II
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська

Викладачі	д.е.н., проф. Князевич Анна Олександрівна
Контактна інформація	kniazevich.a@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Для сучасної економіки характерна глобалізація, інформатизація, конкуренція фірм, які зацікавлені в оновленні продукції та послуг, існуванні ринку конкуруючих нововведень. Для здійснення інноваційного процесу потрібна цільова інформація та інформація, яка знаходиться у різних сферах суспільного розвитку, а також механізми управління командами, які намагаються досягти поставлених перед ними цілей. Саме використання проектів та програм, як цілісних систем, що відокремлені від інших видів діяльності і одночасно є одиничними та унікальними, дає можливість впровадження конкурентноздатних нововведень. Важливими для актуалізації також є фактори впровадження проектів і програм, їх специфіка відповідно у галузі туризму та визначення масштабу реалізації на регіональному рівні. Навчальна дисципліна «Управління проектами та програмами в галузі туризму на регіональному рівні» належить до групи базових дисциплін професійного циклу і забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності в ринкових умовах. Дисципліна готує студентів до вивчення взаємопов'язаних професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін, до використання отриманих знань при вирішенні практичних задач, проведенні наукових досліджень, підготовці кваліфікаційних робіт. Крім того, вона спрямована на формування у студентів навичок і знань, необхідних для управління проектами на регіональному рівні, займає важливе місце у системі підготовки фахівців з туризму.</p>
Мета та цілі	<p>Формування у здобувачів вищої освіти системного мислення та комплексу спеціальних знань і вмінь з управління проектами і програмами на всіх стадіях їх життєвого циклу. Для досягнення мети поставлені такі основні завдання: вивчення теоретичних засад управління проектами і програмами; визначення процесів планування організації, мотивації та контролю</p>

	управління проектами і програмами у сфері туризму; дослідження рівневості поширення проектів і програм; вивчення механізмів антикризового управління та ризикозахищеності реалізації проектів і програм, методів оцінки їх ефективності.
Результати навчання	Демонструвати знання щодо видів проектів та програм, засад поточного планування та оперативного управління ними; сучасної методології та технології управління проектами та програмами, їх місця і ролі у загальній системі організаційно-економічних знань; змісту та структури проектів та програм, їх життєві цикли; теорії організації управління проектами і програмами; змісту та структури процесів управління проектами та програмами в галузі туризму; принципів побудови організаційної структури проектів та програм на регіональному рівні; методів аналізу проектних ризиків. Мати навички проведення оцінки обсягів робіт по проектах та програмах, застосування організаційного інструментарію управління ними; формування проектних команд та ефективного управління ними на всіх стадіях розвитку життєвого циклу проекту з використанням сучасних інформаційних технологій; ефективного управління часовими характеристиками проектів і програм; визначення вартості проектів та програм різних типів і видів, ефективного управління їх вартістю на всіх етапах життєвого циклу; ефективного управління якістю та ризиками проектів і програм; розробки управлінських рішень у відповідь на зміни ситуації на регіональному у ході робіт по проекту або програмі.
Soft skills	Навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Туризмологія», «Туристична політика та управління розвитком туризму регіону та ОТГ», «Кон'юнктурні дослідження галузевих ринків туризму України та світу», «Інноваційно-інформаційна діяльність в туристичній індустрії».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Тема 1. Теоретичні засади управління проектами і програмами	Проект і специфіка проектної діяльності. Спільні ознаки проектів. Класифікація проектів: за термінами реалізації, масштабами у міжнародній практиці, складністю, видами, характером і сферою діяльності. Сутність управління проектами. Найпоширеніші системи управління проектами. Фази життєвого циклу проекту: доінвестиційна, інвестиційна, експлуатаційна. Структура і середовище проекту. Види структур управління проектами: функціональна, матрична, проектна. Чинники зовнішнього та внутрішнього проектного середовища. Учасники проекту.	Тести, питання
Тема 2. Особливості реалізації проектної діяльності у сфері туризму	Туристична сфера як особливий вид господарської діяльності. Особливості проектної діяльності в сфері туризму. Сучасні тенденції розвитку реалізації проектів і програм в туристичній індустрії. Рівні реалізації проектів і програм у сфері туризму: глобальний, державний, регіональний. Зовнішнє та внутрішнє середовище туристичних підприємств. Системний підхід до реалізації проектів і програм у туристичній індустрії. Елементи антикризових стратегій туристичних підприємств у відповідь	Кейси, практичні завдання

	на кризові ситуації у середовищі.	
Тема 3. Планування проектної діяльності	Місце і функції планування та контролю в управлінні проектами та програмами. Завдання планування і контролю проектів ш програмам. Причини труднощів при плануванні і контролю проектів і програм. Класифікація планів виконання робіт по проекту відповідно до рівнів управління. Сучасні тенденції в плануванні проектів і програм в галузі туризму. Інтеграція планування і контролю з організаційною, інформаційною системами та системою управління персоналом. Розробка проектно-кошторисної документації. Етапи розробки проектно-кошторисної документації. Функціональні обов'язки проектних організацій: типові, додаткові. Типи проектних фірм. Управління змінами за проектом або програмою.	Кейси, тести
Тема 4. Техніко-економічне обґрунтування проектів і програм	Попереднє техніко-економічне обґрунтування інвестиційних проектів і програм в галузі туризму. Етапи попереднього техніко-економічного обґрунтування проектів і програм. Структура техніко-економічного обґрунтування інвестиційного проекту або програми. Техніко-економічні показники інвестиційного проекту або програми в галузі туризму. Доінвестиційне дослідження витрат на підготовку інвестиційного проекту або програми. Стратегія підготовки та оцінка інвестиційного проекту або програми.	Кейси, тести
Тема 5. Контроль за виконанням проектів і програм	Контроль та його види. Завдання контролю за виконанням проекту або програми. Система контролю виконання проекту або програми. Методи контролю виконання проекту або програми. Метод контролю за стадіями життєвого циклу проекту і програми. Звітність у системі контролю, її основні елементи у сфері туризму. Аналіз показників виконання проекту або програми: метод порівняння з плановими показниками та визначення відхилень, метод скоригованого бюджету.	Кейси, тести
Тема 6. Оцінка ефективності проектної діяльності	Ефективність проектної діяльності та її основні показники у сфері туризму. Чиста приведена вартість проекту або програми та способи її розрахунку. Внутрішня норма дохідності. Поняття окупності. Розрахунок періоду окупності інвестицій. Визначення індексу прибутковості та коефіцієнта ефективності інвестицій. Аналіз альтернативних проектів і програм. Грошові потоки та показники ефективності проектів і програм.	Тести, питання
Тема 7. Проектне фінансування	Поняття схем проектного фінансування. Базові схеми фінансування проектів у туризмі. Венчурне фінансування. Механізм здійснення проектного фінансування. Форми забезпечення при проектному фінансуванні. Основні форми проектного фінансування: без права регресу, з повним регресом на позичальника, з частковим регресом на позичальника. Матриця залежності обраної форми регресу від ризикованості та очікуваної прибутковості проекту. Форми повернення коштів при проектному фінансуванні. Схеми розподілу кінцевих результатів проекту: участь у майбутніх прибутках проекту, роялті, довгострокове кредитування.	Тести, кейси

<p>Тема 8. Організаційні форми управління проектами і програмами на регіональному рівні</p>	<p>Організаційні засади управління проектами і програмами. Вертикальні та горизонтальні зв'язки. Елементи побудови організаційної структури проекту і програми. Типи проектних команд. Загальні принципи побудови організаційної структури проекту і програми. Залежність організаційної структури від характеру взаємин учасників проекту. Види організаційних структур в управлінні проектами. Статут проекту. Параметри статуту проекту: формування загального завдання проекту, склад проектних робіт, пріоритет проекту відносно інших напрямків роботи організації, міра та межі повноважень менеджера проекту, опис відомих дозволів і обмежень.</p>	<p>Кейси, тести</p>
<p>Тема 9. Проектна діяльність як сфера високого ризику</p>	<p>Проектні ризики та їх класифікація: за фазами (етапами) проектної діяльності, за можливістю впливу на виникнення ризиків, за можливістю захисту від ризиків, динамічні та статичні, специфічні ризики. Типові ризики проекту і програми. Основні принципи управління проектними ризиками. Загальні положення теорії управління ризиками проекту. Особливості теорії управління проектними ризиками у туризмі: множинність учасників; значна розтягненість у часі; складний (комбінований) характер діяльності; інтернаціональний характер. Методи аналізу ризиків проекту: аналіз чутливості, перевірка стійкості проекту, визначення точки беззбитковості, коригування параметрів проекту, формалізований опис невизначеності.</p>	<p>Кейси, практичні завдання</p>
<p>Тема 10. Управління ресурсами проектів і програм у туризмі</p>	<p>Поняття «ресурс». Процеси управління ресурсами проекту і програми у туризмі. Мета та завдання управління ресурсами. Основні принципи планування ресурсів проекту і програми. Методи планування ресурсів проекту або програми: планування при обмеженні за часом, при обмежених ресурсах. Управління закупівлями ресурсів. Матеріально-технічне забезпечення проектів і програм. Типи договорів у туризмі. Оптимізація розміру замовлення.</p>	<p>Кейси, тести</p>
<p>Тема 11. Управління якістю проектів і програм у туризмі</p>	<p>Поняття «якість». Сутність управління якістю проекту та програми, засоби їх забезпечення. Сертифікація. Принципи управління якістю у туризмі. Основні вимірювачі якості проекту та програми. Витрати на забезпечення якості проекту та програми. Класифікація витрат на забезпечення якості проекту та програми: на попередження проблем з якістю, на оцінку і контроль якості (інформаційні, внутрішні та зовнішні втрати внаслідок низької якості). Методи контролю за якістю проекту та програми: технічна інспекція, статистичні методи, графіки потоків, діаграма Парето, аналіз тенденцій. Інструменти та методи забезпечення якості проекту та програми. Результати процесу забезпечення якості у туризмі. Контроль якості в проекті та програмі туристичної індустрії на регіональному рівні.</p>	<p>Есе</p>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Гавловська Н.І., Рудніченко Є.М. Управління інноваційними проектами: навч. посіб. Хмельницький: ХНУ, 2016. 247 с.
2. Галушка З.І, Волощук О.А. Управління проектами. Project management: навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича: Рута, 2018. 119 с.
3. Гордієнко В.О. Управління інноваційними проектами і програмами: навч. посіб. Ун-т мит.

- справи та фінансів. Дніпро: Ун-т мит. справи та фінансів, 2019. 115 с.
4. Довгань Л.Є., Мохонько Г.А., Малик. І.П. Управління проектами: навч. посіб. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
 5. Дмитрук В.І., Дяченко Л.А., Гриньох Н.В., Князевич А.О. «Безпечний чорнобиль» як новий напрям розвитку на міжнародному ринку туристичних послуг. Ефективна економіка. № 1. 2020. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7618>.
 6. Князевич А. О. Управління інфраструктурним забезпеченням інноваційного розвитку економіки: моногр. Рівне: «Волинські обереги», 2018. 362 с.
 7. Князевич А.О. Ринок туристичних послуг у складі інноваційної інфраструктури країни. Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації: матер. XXVII Міжнар. наук.-практ. конф., 30 серпня 2017 р., м. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г.Сковороди», 2017. Вип. 27. С. 40–41.
 8. Князевич А.О., Дяченко Л.А., Крайчук С.О., Демидюк С.М. Інформаційні технології як ключова складова системи комунікативного менеджменту підприємств туристичної галузі. Ефективна економіка. № 9. 2021. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>.
 9. Козик В.В., Тимчишин І.Є. Практикум з управління проектами: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Л.: Вид-во Львів. політехніки, 2012. 179 с.
 10. Кузьмичов А.І. Планування та управління проектами. Моделювання засобами MS Excel: практикум. Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України. Київ: Ліра-К, 2016. 179 с.
 11. Ноздріна Л., Ящук В., Полотай О. Управління проектами: навч. посіб. Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Львів: СПОЛОМ, 2014. 304 с.
 12. Петрович Й.М., Новаківський І.І. Управління проектами: підруч. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. 395 с.
 13. Управління змінами та проектами: навч. посіб. / Грибик І. І. та ін. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Центр Європи, 2017. 168 с.
 14. Управління інвестиційними проектами: навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича; уклад.: П.О. Нікіфоров, А.В. Фесюк, І.Я. Ткачук. Чернівці: Рута, 2015. 175 с.
 15. Управління проектами: навч. посіб. / П.П. Микитюк та ін. Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 319 с.
 16. Управління проектами: процеси планування проектних дій: підруч. / І.В. Чумаченко та ін.; за заг. ред. І.В. Чумаченка і В.В. Морозова; ВНЗ «Ун-т економіки та права «КРОК». К., 2014. 676 с.
 17. Шишмарьова Л.О. Управління проектами: навч. посіб. Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 135 с.
 18. Юхновська Ю. О., Головова Л.С. Оцінка якості стратегії розвитку туристичної галузі регіонів України. Підприємництво та інновації. Київ, 2019. Вип. №9, С. 18-23.
 19. Яковенко О. І. Управління проектами та ризиками: навч. посіб. Ніжин: Лисенко М.М., 2019. 196 с.
 20. Kniazevych A. Olikhovskiy V., Olikhovska M. Clustering of the economy as a means of developing an innovation infrastructure. *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 7. No. 3. 2022. P. 134-139.
 21. Hrynokh N.V., Dmytruk V.I., Diachenko L.A., Kniazevych A.O. Social and economic aspects of cross-border cooperation of Ukraine and Poland in the field of tourism. *Journal of Geology, Geography and Geoecology*, 2019, 28(3), 432–444.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика щодо академічної доброчесності

Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ**Нарахування балів**

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-6)	30
Змістовий модуль 2 (теми 7-11)	30
Підсумковий контроль (теми 1-11)– екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни